

Passend Onderwijs NIEUWSBRIEF

Regio Breda, Oosterhout,
Etten-Leur
voor PO, VO en REC

Bijeenkomst voor leerkrachten in de regio OOK

Door: Rob Smeulders, coördinator Samenwerkingsverband WSNS Oosterhout-Dongemond

Om de betrokkenheid van leerkrachten te vergroten is er op 22 juni jl. een bijeenkomst georganiseerd waar alléén leerkrachten voor uitgenodigd werden. Deze bijeenkomst werd georganiseerd in Samenwerkingsverband WSNS Oosterhout Dongemond en voorbereid met de adviseurs van het Regionaal Netwerk Passend Onderwijs OOK.

33 leerkrachten vanuit 17 scholen, waarvan ook enkelen uit het speciaal basisonderwijs, waren naar Plexat in Wagenberg gekomen.

De aanwezigen hadden zich goed op het onderwerp voorbereid en toonden een grote mate van betrokkenheid tijdens de bijeenkomst. Men concludeerde dan ook dat deze bijeenkomst als zeer welkom en prettig werd ervaren, juist omdat leerkrachten nu eens direct gehoord werden.

Nadat Frans Meijer, adviseur van het regionaal netwerk OOK, een inleiding had gehouden over de stand van zaken rondom Passend Onderwijs

gingen de deelnemers in vijf groepen uiteen om de door zichzelf in de vragenlijst aangegeven bemerkingen in te delen in drie categorieën:

1. *Geel*: 'Voor de hand liggende oplossingen die met weinig moeite kunnen worden gerealiseerd'.
2. *Roze*: 'Onderwerpen waarover men zich echt zorgen maakt rondom Passend Onderwijs'.
3. *Groen*: 'Verstreckende ideeën die niet direct in te voeren zijn, maar die prachtige oplossingen zouden kunnen vormen'.

Hierna was het pauze en kon er genoten worden van een maaltijd.

Na de pauze werd aan de hand van de gele, roze en groene indeling de discussie met de gehele groep aangegaan.

Geconcludeerd werd dat de meest optimale vorm zou zijn, wanneer er bij de invoering van Passend onderwijs meer geld beschikbaar zou komen en zeker niet bezuinigd zou worden. Dit is echter een zaak van de landelijke politiek waarop wij geen directe invloed kunnen uitoefenen.

De volgende conclusies en aanbevelingen voor het samenwerkingsverband rolden hier uit.

Redactie: • Desiree van den Bogaard, onderwijskundig beleidsadviseur/ondersteuner Regionaal Netwerk Passend Onderwijs OOK • Jacques van den Born, directeur WSNS/adviseur Passend Onderwijs • Hans Maas, stafmedewerker Communicatie • Joan van den Heijkant, projectleider Passend Onderwijs RSV Breda e.o.

NB: Deze opsomming kent geen volgorde van belangrĳheid.

Wanneer we Passend Onderwijs serieus willen aanpakken moet er gewerkt worden aan:

- ☞ Het sneller hulp bieden aan een leerkracht (die daarom vraagt).
- ☞ Aandacht schenken aan het feit dat het voor een leerkracht frustrerend is om geen antwoord te kunnen geven op alle hulpvragen van de kinderen.
- ☞ Aandacht schenken aan het feit dat het een verrijking is als leerlingen met elkaar kunnen opgroeien, samen leren en samen leven: dit is een sociaal-maatschappelijke invalshoek.
- ☞ Mogelijkheden voor bijscholing van teams en leerkrachten realiseren in het SWV.
- ☞ Antwoord geven op de vraag: "Waar eindigt de bijscholingsnoodzaak van de individuele leerkracht en school?" (daar waar de school haar grenzen heeft gelegd).
- ☞ Het terugdringen van de administratieve 'rompslomp' vooraleer je daadwerkelijk kunt gaan werken aan de oplossing (aanvragen rugzak, AB enz.).
- ☞ Hoe om te gaan met het feit dat enkele kinderen met ingewikkelde hulpvragen een groter deel van de leerkrachtijd nodig hebben in relatie tot de andere kinderen?
- ☞ De aansluiting van de meer individuele zorg vanuit Passend Onderwijs in het PO op de zorg in het VO.
- ☞ Het betrekken van ouders bij de komst van Passend Onderwijs. Het antwoord op de vraag die werd gesteld: "Wie bepaalt wat het beste is voor het kind?" gaf uiteindelijk in de meeste gevallen als antwoord: de ouders.
- ☞ Een overzicht van de expertises binnen elke school.
- ☞ Het (gezamenlijk) opstellen van allerlei protocollen waarin de rechten, plichten van ouders, leerlingen en leerkrachten worden aangegeven. Zo mogelijk ook met de te zetten stappen wanneer e.e.a. niet loopt zoals afgesproken.
- ☞ Het belang van het kind en het welbevinden tijdens de gehele schoolloopbaan en de daarin te maken keuzes.
- ☞ Het belang van het goed informeren en communiceren met betrokkenen.

Tijdens de discussie werden een aantal misvattingen over Passend Onderwijs de wereld uit geholpen. Zo *vervalt* AB niet per definitie, de inzet van de AB is afhankelijk van keuzes die (straks) in het Samenwerkingsverband gemaakt zullen worden.

Al met al een zinvolle bijeenkomst.

In de andere Samenwerkingsverbanden binnen de regio zullen dergelijke bijeenkomsten voor leerkrachten ook georganiseerd worden.

PO-Raad tegen bezuinigingen op de invoering van Passend Onderwijs

Op 9 november jl. heeft de PO-Raad in een stampvol Nieuwspoot samen met werkgeversorganisaties, ouderorganisaties en vakbonden een debat georganiseerd om aan de politiek de consequenties van de voorgenomen bezuinigingen van € 300 miljoen duidelijk te maken. Deze bezuinigingen komen bovenop de kortingen die het afgelopen schooljaar al hebben plaatsgevonden en die betrekking hadden op onder andere bestuur en management, groeiformatie en ambulante begeleiding.

De opkomst was groot. De tweede zaal met videoscherm zat ook helemaal vol en er moesten zelfs mensen op last van de brandweer buiten blijven staan.

Gevolgen van de bezuinigingen

De PO-Raad had namens alle genoemde organisaties een petitie opgesteld, die aan de leden van de Vaste Kamer Commissie Onderwijs werd aangeboden. Er wordt gevreesd dat de bezuinigingen verstrekende gevolgen hebben voor het hele funderend onderwijs. Leerlingen, ouders en personeel in speciaal en regulier onder-

wijs worden hierdoor getroffen:

- Wachtlijsten voor speciaal onderwijs groeien en daarmee het aantal thuiszittende leerlingen.
- Leerlingen met zorgbehoefte blijven zonder benodigd budget in het regulier onderwijs, terwijl in het regulier onderwijs onvoldoende ondersteuning kan worden geboden.
- De tijd en aandacht voor zowel zorg- als niet zorgleerlingen binnen het reguliere onderwijs zal afnemen.
- De werkdruk voor onderwijspersoneel zal nog meer oplopen.
- De ambitie het Nederlandse onderwijs weer in de internationale top 5 terecht te laten komen zal niet gehaald worden.
- De invoering van Passend onderwijs wordt ernstig belemmerd en dat het draagvlak zal worden aangetast.

De gezamenlijke organisaties verzoeken het kabinet daarom af te zien van de toekomstige bezuinigingen.

Debat

In Nieuwspoort zaten de volgende kamerleden aan de forumtafel: Joël Voordewind (ChristenUnie), Jeroen Dijsselbloem (PvdA) en Manja Smits (SP). Verder zaten aan tafel een vertegenwoordiger van de ouders, de leerkracht van het jaar Mathijs ter Bork, Leonie Ploumen, directeur van een Haagse basisschool en Wim Ludke vanuit het Speciaal Onderwijs. Het gesprek werd geleid door Farid Tabarki.

De Kamerleden vonden als tegenstanders van de aangekondigde bezuinigingen een makkelijk gehoor bij de massaal opgekomen vertegenwoordiging vanuit het speciaal onderwijs. Het speciaal onderwijs was stevig vertegenwoordigd, omdat het enerzijds vreest voor afschaffing van de ambulante begeleiding en anderzijds voor de vermindering van plaatsingsmogelijkheden voor geïndiceerde kinderen in de toekomst.

De Kamerleden van de oppositiepartijen sloten de discussie af met de toezeggingen dat ze er in de Kamer alles aan zullen doen om de aangekondigde bezuinigingen om te buigen. Zowel Dijsselbloem als Voordewind gaven daarbij wel nadrukkelijk aan dat we in Nederland te maken hebben met het probleem van de **overindicering**. Er worden steeds meer kinderen voor speciale onderwijszorg geïndiceerd. Dit proces moet volgens de politici worden omgebogen, echter niet door abrupt te bezuinigen en daarmee de invoering van Passend Onderwijs geen kans te bieden.

Er werd de onderwijsvertegenwoordigers en aanwezigen gevraagd ook zelf suggesties aan te dragen over waar en hoe er binnen het onderwijs op andere manieren geherstructureerd en bezuinigd zou kunnen worden.

Het debat werd bijzonder fel op het moment dat in de laatste vijf minuten Ton Elias namens regeringspartij VVD kwam binnenlopen en met korte statements en zonder inhoudelijke toelichting aangaf dat de bezuinigingen in het onderwijs wat hem betreft terecht zijn en gewoon doorgaan. Die uitspraak getuigde van lef, vanwege de volle zaal met tegenstanders, maar ook vanwege het feit dat hij de eerdere discussie niet had meegemaakt.

Tot slot heeft Kete Kervezee, voorzitter van de PO-Raad, de aanwezige Kamerleden de petitie aangeboden

De Kamerleden Joël Voordewind (ChristenUnie), Jeroen Dijsselbloem (PvdA) en Manja Smits (SP) met de petitie.

(voor een registratie hiervan zie: <http://www.youtube.com/watch?v=ynDqhDhqvmg>). Daarna werd ook aan de andere leden van de Vaste Kamercommissie van OCW de petitie aangeboden, in de hoop hiermee het debat in de Tweede Kamer over de onderwijsbegroting op 10 november te beïnvloeden.

Tot slot

Aan de muur hing een spandoek met daarop: *'Speciaal onderwijs is een recht'*.

Een andere tekst op dat spandoek was wellicht toepasselijker geweest: *'Passend onderwijs is een recht voor iedere leerling'*.

Het zou mooi zijn als speciaal en regulier onderwijs hier gezamenlijk de verantwoordelijkheid voor nemen en de barricaden op gaan.

Daarom was het heel goed dat de petitie door de verschillende werkvelden en door de maatschappelijke partners in het onderwijs is ondersteund.

N.B. Het debat van 10 november jl. over de onderwijsbegroting heeft duidelijk gemaakt dat ondanks de kritiek van de oppositie VVD en CDA vasthouden aan de aangekondigde bezuinigingsplannen.

Zorg in beeld

Door: Joan van den Heijkant, Projectleider Passend Onderwijs RSV Breda e.o.

RSV Breda heeft, als vervolg op het project Zorg in Beeld uit 1999, in 2010 de zorg op de scholen voor het VO van de regio van RSV Breda e.o. opnieuw in beeld gebracht. Hierbij zijn alle scholen voor VO betrokken, en ook alle scholen voor SVO van REC-3 en REC-4 in de regio van RSV Breda. Hoe is het onderzoek uitgevoerd, wat zijn de belangrijkste conclusies en hoe nu verder?

Doel

In 1999 lag de focus op bij Zorg in Beeld: wat is er op het gebied van zorg in de scholen, kunnen we van elkaar iets leren en zijn beleidsvoornemens voor het samenwerkingsverband te formuleren aan de hand van de opbrengsten?

Tien jaar later hebben we bekeken in hoeverre het beleid uit 1999 op de zorg in de scholen zichtbaar is op de VO-scholen. Hoe hebben deze scholen zich doorontwikkeld? Hoe staat het met de zorg op de scholen die later bij het RSV zijn aangesloten? Kunnen we het beeld beschrijven van de zorg op de scholen van REC-3 en REC-4? Denkend aan de toekomst en passend onderwijs: Hebben de scholen in de regio van RSV Breda een dekkend onderwijs/zorgcontinuüm? Zijn er andere uitkomsten die richting gevend kunnen zijn voor beleid in de voorbereiding op passend onderwijs?

Hoe zijn we te werk gegaan?

Er zijn portretten van scholen gemaakt en er is een analyse van de opbrengsten op het niveau van het Samenwerkingsverband gerealiseerd. Er zijn schoolbezoeken afgelegd door een vaste groep van drie zorgcoördinatoren met de projectleider Passend Onderwijs, aangevuld met maximaal drie wisselende zorgcoördinatoren. Aan de hand van een format zijn gesprekken gevoerd met een groep mensen van de school. Verantwoordelijken voor het zorgbeleid, de zorgcoördinator en uitvoerders van de zorg, waaronder mentoren, waren vertegenwoordigd. De gesprekken waren inspannend en inspirerend voor alle deelnemers.

Resultaten

Veel scholen hebben de schoolbezoeken aangegrepen om het zorgaanbod, de eigen onderliggende stukken en de actuele uitvoeringspraktijk ervan, intern met elkaar door te werken. Problemen en zaken waar men trots op is komen langs. Een aantal scholen is zich scherp bewust van de eigen ontwikkeling in het zorgaanbod en van de keuzes die vooraf gingen aan de stappen die gezet zijn. Een aantal scholen wordt zich daarvan gaandeweg het traject meer bewust. De meeste scholen hebben conclusies getrokken en inmiddels nieuw beleid ingezet! Op het niveau van het Samenwerkingsverband zijn indicatieve uitspraken gedaan aan de hand van de uitkomsten. Er zijn vergelijkingen gemaakt met landelijke cijfers waar dat zinvol leek. Aanbevelingen zijn geformuleerd en inmiddels door de besturen bekrachtigd.

Belangrijkste conclusies en aanbevelingen

Bij alle scholen is de mentor de spil in de begeleiding. De basiszorg en het ZAT zijn geïmplementeerd, er is op elke school een zorgschil. Externen zijn daarbij betrokken zoals de schoolmaatschappelijk werkenden. De leerlingbespreking in het VO is volop in beweging. Handlingsgericht werken is bij een ruime groep scholen geïmplementeerd, een aantal scholen is daarmee nog bezig. Het toekomstperspectief, een cruciaal thema in het handelingsgericht werken, zeker bij leerlingen met REC indicaties, is een punt van aandacht. Daar is nog veel te doen.

In de regio van RSV Breda e.o. is géén aanbod voor thuiswonende leerlingen die zijn aangewezen op een inperkende leeromgeving. Ook voor leerlingen met externaliserend (storend voor de omgeving) gedrag, met name leerlingen met een oppositionele gedragsstoornis, bestaat er een witte vlek.

De bestuurlijke werkgroep Passend Onderwijs VO gaat aan de gang met de aanbevelingen. De grootste opdracht betreft het verwijderen van de witte vlekken in het zorgcontinuüm. De stuurgroep van RSV Breda pakt aanbevelingen op en in het zorgcoördinatorenoverleg wordt een aantal aanbevelingen weggelegd. Een mooie start van nieuwe ontwikkeling naar Passend Onderwijs.

Deze nieuwsbrief wordt regelmatig in hardcopy verzonden aan alle schoolbesturen en scholen in de regio.

Elke editie is te lezen en te downloaden op: www.OOKbrabant.nl en www.rsvbreda.nl

De redactie behoudt zich het recht voor aangeleverde artikelen niet te plaatsen, in te korten of aan te passen.

Kopij en reacties kunt u sturen naar: hans.maas@inos.nl

Heeft u een vraag over Passend Onderwijs? Mail naar het redactieadres. Wij beantwoorden die graag!